

úřad
pro ochranu
osobních
údajů

informační bulletin 2 / 2009

Do třetice všeho dobrého

Jak lidové úsloví říká – do třetice všeho dobrého – tak i třetí ročník soutěže Úřadu „Moje soukromí! Nekoukat, neštourat!“ byl opravdu dobrý.

Nejde jenom o počet literárních a výtvarných prací, jichž jsme letos obdrželi celkem 337. Zdůraznit bych chtěl především výrazný pozitivní posun v „uchopení“ soutěžního tématu a v užití výrazových prostředků.

Soutěž byla pro děti a mladé lidi do 18 let příležitostí vyjádřit názor na pojem soukromí. Osobní údaje jsou klíčem k soukromí každého z nás a je velice důležité, aby toto vědomí ve společnosti zakotvilo a uvědomili jsme si, že ochrana osobních údajů není zbytečná. Všechny příspěvky, které jsme dostali, mají vysokou vyprávěcí hodnotu a zřetelně hovoří o nezbytnosti ochrany osobních údajů.

Všem soutěžícím děkuji za účast, vítězům, kterým jsem v rámci Mezinárodního filmového festivalu ve Zlíně předával ceny ještě jednou blahopřeji, a těším se na setkání v soutěži v roce 2010 se všemi, koho otázky ochrany soukromí zajímají a mají soutěživého ducha. Příští rok bude soutěž nastavena trochu jinak, ale to zatím nebudu prozrazovat.

*Předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů
RNDr. Igor Němec*

Výběr z aktivit Úřadu ve druhém čtvrtletí 2009

2. dubna Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) navštívila delegace čínských odborníků, kteří přijeli na pracovní návštěvu. V rámci evropského projektu podporujícího zakotvení ochrany osobních údajů v Číně požádali čínští odborníci český Úřad o konzultaci.
7. dubna Tisková mluvčí Úřadu PhDr. Hana Štěpánková byla hostem pořadu ČT 1 „Tykadlo“. S dětmi diskutovala o tom, jak můžeme v dnešní době chránit své soukromí a své osobní údaje.
15. dubna Konala se tisková konference Úřadu. Tisková zpráva a související přílohy jsou k dispozici na webových stránkách Úřadu www.uoou.cz v rubrice Tiskové zprávy a konference.
15. dubna Na studijní návštěvu do Úřadu přijeli pracovníci americké telekomunikační společnosti AT&T, zabývající se vytvářením zásad ochrany soukromí při komunikaci na internetu.
16. dubna V sídle Úřadu se uskutečnilo výjezdní zasedání Stálé komise Senátu pro ochranu soukromí, které řídila předsedkyně komise, senátorka Ing. Jana Juřenčáková. Jednání se zúčastnil předseda Úřadu RNDr. Igor Němec a vedoucí pracovníci.
16. dubna Předseda Úřadu RNDr. Igor Němec se v pořadu Radioforum na stanici Český rozhlas 1 – Radiožurnál zúčastnil diskuse o okolnostech zveřejňování jmen obětí trestných činů.
29. dubna Byl vyhlášen nový zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, který v § 11 stanovil novou působnost Úřadu.
22. května Předseda Úřadu RNDr. Igor Němec vyjádřil podporu premiérovi ČR v jeho avizovaném záměru znovu otevřít problematiku právní úpravy podmínek zpřístupňování informací o trestním řízení a o úpravě práv obětí trestného činu. V dopise také deklaroval preferenci Úřadu původnímu vládnímu návrhu a připravenost k aktivní účasti na možné novelizaci.
1. června V ZOO Lešná ve Zlíně proběhlo slavnostní vyhlášení a předání cen vítězům soutěže „Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat!“
- 8.–9. června V Úřadu se uskutečnila studijní návštěva pana Thomase Dautieu, vedoucího kontrolní sekce partnerského francouzského úřadu pro ochranu dat CNIL z podnětu předsedy CNIL Alexe Türka, kterého při nedávné návštěvě zaujal český systém kontrolní činnosti Úřadu.

Jarní konference evropských komisařů pro ochranu dat – Edinburgh, 23.–24. 4. 2009

Hostitelem konference byl Úřad informačního komisaře, který je garantem pro ochranu osobních údajů ve Spojeném království. Za český Úřad se setkání zúčastnila delegace v čele s předsedou Úřadu RNDr. Igorem Němcem.

V rámci Jarní konference, jež je stálou organizační platformou, tradičně spolupracují orgány, které vykonávají dozor nad ochranou osobních údajů v evropských státech a splňují požadavky vyplývající z Úmluvy č. 108¹⁾. Plenární zasedání se koná jednou ročně, pokaždé v jiné hostitelské zemi.

Hlavní námět konference „Zdokonalení ochrany dat“ otevřel diskusi o tom, do jaké míry „acquis communautaire“ v oblasti ochrany osobních údajů, tedy především směrnice 95/46/ES²⁾, odpovídá potřebám současného vývoje. Jde především o vývoj v oblasti informačních technologií a sítí a o celkové globalizační trendy. Předseda Úřadu informačního komisaře (britská obdoba našeho ÚOOÚ) tak velice vehementním způsobem i na půdě nezávislých orgánů doзору nad ochranou osobních údajů nastolil téma, ke kterému, z pohledu Úřadu, je třeba přistupovat i s jistou opatrností. Nelze totiž vyloučit tlaky na oslabení jednoho ze základních lidských práv.

Jako obvykle na konferenci vystoupil s důležitým příspěvkem předseda Pracovní skupiny pro policii a justici, která svůj mandát odvozuje právě od jarních konferencí a produkuje významné dokumenty o potřebách ochrany osobních údajů ve sféře vymáhání práva. Zástupci úřadů pro ochranu osobních údajů ze Slovenska a České republiky přednesli zprávu o posledních workshopech k vyřizování stížností a podnětů (Case Handling Workshop) v Bratislavě a v Pra-

ze. V závěru vystoupil předseda Úřadu RNDr. Igor Němec s pozváním na příští Jarní konferenci, která se bude konat 29.- 30. dubna 2010 v Praze.

Poznámka:

1) Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat – pro Českou republiku nabyla účinnosti dne 1. listopadu 2001;

2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů;

Studijní návštěva čínských odborníků na ochranu dat

Dne 2. dubna 2009 se v Úřadu uskutečnila studijní návštěva delegace čínských expertů odpovědných za organizaci a koordinaci ochrany dat v Číně. V rámci evropského projektu je podporováno zakotvení ochrany osobních údajů v Číně. Český Úřad byl požádán o konzultace.

Čínská delegace přijela v čele se zástupcem generálního ředitele Odboru koordinace informací Ministerstva průmyslu a informačních technologií, panem Ouyang Wu a doprovázel ji pan Graham Sutton, renomovaný britský expert pro ochranu osobních údajů.

Cílem setkání na českém úřadě, probíhajícího formou přednášek a následných diskusí, bylo předat čínským odborníkům zkušenosti v oblasti ochrany osobních údajů a informace o působnosti Úřadu a o aktivitách jeho klíčových organizačních útvarů, o zákonné úpravě ochrany osobních údajů v České republice, historii, kompetencích a organizační struktuře a hlavních činnostech Úřadu.

Diskuse byla zaměřena především na otázky, které čínská delegace zaslala předem. Zúčastnili se jí i čeští experti působící mimo Úřad, a to Komisař Rady Evropy pro ochranu dat RNDr. Karel Neuwirt (bývalý předseda Úřadu) a Mgr. Jindřich Formánek, odborník z Ministerstva vnitra ČR a člen rozkladové komise předsedy Úřadu.

Členové čínské delegace na závěr potvrdili, že zkušenosti českých kolegů jsou jim přínosem a projevíli zájem o další spolupráci v oblasti výměny informací a zkušeností.

Informace o nové kompetenci Úřadu – zákon o základních registrech

V posledním půlroce se Úřad intenzivně účastnil jednání o návrhu zákona o základních registrech, který byl projednán a v Parlamentu ČR schválen pod číslem 111/2009 Sb. Pro Úřad je navržena odpovědná role při vytváření a převodu elektronických identifikátorů pro státní registry (v § 11 zákona o základních registrech). Nové identifikátory zamezí neoprávněnému využívání i prosté záměně osobních údajů občanů z různých státních evidencí a znatelně omezí rizika jejich zneužití. V rámci jednání dospěl Úřad k dohodě s navrhovatelem zákona o základních registrech, Ministerstvem vnitra. Byly vymezeny takové podmínky, aby vytváření a převod identifikátorů byly maximálně bezpečné a aby celý proces byl přísně oddělen od jakéhokoliv vlastního zpracování osobních údajů úřady a institucemi.

Uvedenou novou kompetencí není nijak dotčen dosavadní dozor Úřadu nad zpracováním osobních údajů ve stávajících státních registrech; Úřad v této souvislosti vítá, že v návrzích zákonů týkajících se e-governmentu se postupně odstraňují některé rizikové postupy ve veřejné správě, založené např. na chybných, zastaralých či zbytečně duplicitně uchovávaných údajích o občanech. V této souvislosti Úřad podporuje také zavedení bezpečného identifikačního a autentizačního prostředku, moderního průkazu, který by jednoduchým způsobem mohli lidé využít i ve svých soukromoprávních vztazích. Úřad je připraven i nadále poskytovat konzultace k uvedené problematice, v nichž může upozorňovat na potřebu vhodných zákonných prostředků a technologií umožňujících přiměřené uchování a zabezpečení elektronických dat, včetně stanovení jejich účelného množství a přístupu k nim, jak požaduje zákon o ochraně osobních údajů. Úřad na základě příslibu Ministerstva vnitra očekává před realizací jednotlivých etap e-governmentu vyhodnocení funkčnosti a bezpečnosti příslušných aplikací.

Zaujalo nás v zahraničním tisku

EU chrání soukromí na internetu

Evropská unie má v úmyslu posílit kontrolu ochrany osobních údajů na internetu. Kompetentní orgány EU budou s obchodními a reklamními společnostmi jednat o tom, jaké informace o uživatelích komerční weby shromažďují a využívají. Poté pravděpodobně bude vytvořena strategie dohledu nad internetovými reklamními společnostmi, internetovými poskytovateli služeb a komerčními weby. Orgány EU obzvláště znepokojuje takzvaná hloubková kontrola datových paketů – strategie používaná mnoha širokopásmovými poskytovateli internetu ke sledování online aktivit svých klientů a k určení vzorců jejich chování. Časté jsou také případy, kdy zákazníci komerčních webů musejí při přístupu souhlasit se smluvními podmínkami, které porušují jejich soukromí. Mnoho komerčních webů, včetně AOL (America Online, poskytovatel internetových služeb) a Yahoo, používá personalizované reklamní strategie; Google nedávno začal realizovat takzvanou behaviorální cílenou reklamu. Podle Tima Bernese, vynálezce světové www sítě, lze hloubkovou analýzu paketů srovnat se špehováním.

Zdroj: Zpracováno s využitím služby Email Alert společnosti ISI Emerging Markets

Jižní Korea: Návrh zákona o nakládání s genetickými údaji

Jihokorejská vláda zveřejnila informaci o návrhu zákona týkajícího se nakládání s genetickými údaji. Účelem zákona je zrychlit proces vyšetřování a zesílit prevenci páchaní trestných činů. Návrh zákona bude do konce tohoto roku předložen Národnímu shromáždění. Předpokládá se, že bude schválen v první polovině roku 2010.

Navrhovaný zákon, který umožní shromažďovat a uchovávat genetické informace většiny pachatelů trestných činů, se bude aplikovat v případech podezření ze spáchání trestného činu a v případech, kdy pachatelé byli uznáni vinnými ze spáchání vážných zločinů jako je vražda, loupež, žhářství, užívání drog a sexuálních zločinů vůči mladistvým.

Na základě výše uvedeného zákona budou vyšetřovatelé oprávněni odebírat vzorky bukových stěrů (otření ústní dutiny) osob podezřelých z páchaní závažné trestné činnosti a to i násilím. Z profilů DNA vytvořených na základě těchto vzorků se budou vytvářet databáze. Databáze profilů DNA pachatelů usvědčených z trestné činnosti bude pod kontrolou Nejvyššího státního prokurátora. Databáze profilů DNA osob podezřelých z páchaní trestné činnosti bude ve správě Policejního ředitele. V rámci působnosti předsedy vlády bude zřízen speciální výbor, jako dozorový orgán dohlížející na to, aby s oběma databázemi profilů DNA bylo nakládáno v souladu s výše uvedeným zákonem.

Všechny osobní údaje v databázích budou zabezpečeny proti úniku a zneužití tím, že budou zakódovány. Záznamy budou vymazány z databáze v případě, že obžalovaný bude shledán nevinným a zproštěn obžaloby, nebo když bude zastaveno trestní řízení. V případě úmrtí budou záznamy v databázích okamžitě likvidovány.

Zdroj: Zpracováno s využitím služby Email Alert společnosti ISI Emerging Markets

NEMĚLO BY VÁM UNIKNOUT

EU řeší behaviorální cílenou reklamu

V dubnu tr. zahájila Evropská komise řízení proti Spojenému království kvůli porušení práva EU behaviorální reklamou na internetu, která představuje novou hranici v cílené reklamě, a rozvířila mnoho podstatných otázek ochrany osobních údajů.

Komisařka pro informační společnost Viviane Redingová požaduje, aby britské orgány upravily národní legislativu v oblasti ochrany osobních údajů. Tento krok je důsledkem celé řady stížností uživatelů vyvolaných používáním technologie pro behaviorální reklamu (Phorm), kterou testoval britský Telecom, aniž by o tom své zákazníky informoval.

Tato technologie umožňuje poskytovatelům internetových služeb sledovat pohyb webových uživatelů po internetu. Z dat shromážděných o uživatelích si vytvoří profily, které jsou poté prodávány inzerentům. Díky těmto technologiím mají společnosti přesnější přehled o zájmech svých zákazníků a mohou tedy zdokonalovat své obchodní strategie. Výsledkem je, že pokud zákazník

často navštěvuje např. farmaceutické webové stránky, bude mu zasílána reklama související s léky.

Problémem je ovšem to, že poskytovatelé internetových služeb většinou nežádají od svých zákazníků souhlas před tím, než je začnou na internetu stopovat. Jen v letech 2006 – 2007 byly vytvořeny elektronické profily tisíců uživatelů, aniž by oni sami o tom věděli. Šokující na tom je fakt, že tato činnost byla v souladu s britskými předpisy na ochranu dat.

Británie vlastně jen velmi volně interpretuje evropské předpisy na ochranu dat, které uvádějí, že souhlas uživatelů musí být „výslovný“, „informovaný“ a „poskytnutý svobodně“ dříve, než budou jejich data zpracovávána. Místo toho britská legislativa říká, že data mohou být shromažďována v případě, existují-li „dostatečné důvody se domnívat“, že souhlas k tomu byl poskytnut.

Komisařka Redingová vydala k tomuto své prohlášení: „Vyzývám britské instituce ke změně národních zákonů a k zajištění náležitého zplnomocnění pro národní instituce k udělování řádných sankcí, aby bylo zabezpečeno uplatnění legislativy EU týkající se diskretnosti komunikace.“

Načasování tohoto rozhodnutí možná nebylo zvoleno náhodou, vzhledem k tomu, že bylo vydáno jen pár týdnů poté, co Google jako hlavní poskytovatel cílené reklamy na internetu, začal nabízet návštěvníkům serveru YouTube behaviorální reklamu. Tyto reklamy jsou také uplatňovány vůči návštěvníkům webových stránek vybavených softwarem, který je dodáván Googlem zdarma, aby pomohl zvýšit webovým editorům výnosy z reklam.

Reklama založená na znalosti zájmů adresátů umožňuje uživatelům změnit nebo vymazat zájmové kategorie, k nimž nechtějí dostávat žádné reklamy. Koneckonců uživatelé mohou využít možnosti „opt-out“ (tedy odmítnutí nabízených služeb), pokud si nepřejí reklamy zasílané na základě jejich zjištěných zájmů dostávat vůbec.

Nicméně problém s tímto přístupem spočívá právě v možnosti „opt-out“. Přísnější interpretace unijních předpisů k ochraně dat se přiklání spíše k opačnému přístupu „opt-in“. Mluvčí komisařky Redingové dodává, že systém „opt-out“ není v EU povolen. Z čehož plyne, že kdokoliv bude chtít využívat behaviorální reklamy, bude povinen vyžádat si nejprve souhlas uživatele, a to je systém, který by mohl zničit celý obchodní model.

Nebude-li Evropská komise spokojena s odezvou Spojeného království, bude dalším krokem „Odůvodněné stanovisko“ a následně případná žaloba k Evropskému soudnímu dvoru.

Zdroj: EU targets online behavioural adverts (EurActiv, 15. 4. 2009);

EU starts legal action against UK over Phorm (PL&B International Data Protection E-news, č. 83, 1. 5. 2009);

Téma: LITERÁRNÍ A VÝTVARNÁ SOUTĚŽ ÚŘADU

Doba tří let, pro něž získal Úřad akreditaci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro program „Ochrana osobních údajů ve vzdělávání“ v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků uplyne na konci roku 2009 a bude třeba bilancovat. Zdá se ale, že nejlepším důvodem pro zatím pouze pocit spokojenosti je nejen mezinárodní uznání (Evropská cena za nejlepší službu veřejnosti v oblasti osobních údajů v roce 2007), ale především fakt, že do podzimních seminářů (blíže o nich na www.uouu.cz v rubrice Další vzdělávání pedagogických pracovníků) se hlásí někteří pedagogové podruhé, protože jim seminář připadá natolik zajímavý...

Jako „druhý pilíř“ pro šíření znalostí o ochraně osobních údajů zkoncipoval Úřad výtvarnou a literární soutěž určenou dětem a mladým lidem.

Tříletá zkušenost se soutěží „Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat!“ ukazuje, že dát mládeži možnost vyjádřit se, být velmi hravě, k vážnému problému nového tisíciletí - ochraně soukromí - má smysl. Kresby jsou stále vynalézavější a zajímavější, i v textech najdeme jednoznačně přítakání tomu, že soukromí představuje už pro malé děti hodnotu. Je to důležitý poznatek: Vždyť kdyby tomu tak nebylo, ochrana osobních údajů by se týkala něčeho, co má pro život lidí pramalý smysl. Právě osobní údaje jsou totiž klíčem k soukromí. A zdálo by se, že když třináctiletý kluk automaticky na otázku po soukromí řekne „osobní údaje“ – nelze si přát víc... Jenže ten „druhý pilíř“ šíření znalostí o ochraně osobních údajů Úřad musí posunout ještě víc k současnosti... V příštím ročníku soutěže dáme poněkud nové, inspirující zadání. Věříme, že bude děti bavit a dá jim možnost uvidět soukromí v kontextu nových technologií a technických vymožeností, které je třeba ale „krotit“, aby nám byly dobrým společníkem, nikoli zlým pánem... Víc zatím neprozradíme... Až 28. ledna, u příležitosti Dne ochrany osobních údajů.

věková kategorie 13 – 18 let

Eva Novotná, Markéta Šmídková, Michaela Mžíková, Barbora Kurečková
(vítězná práce - video je k dispozici na webových stránkách Úřadu)

Čestná uznání

věková kategorie do 12 let

Kateřina Svobodová
ZŠ Moravské Prusy

věková kategorie 13 – 18 let

Jana Hallová, Adéla Kordulová, Lucie Habánová
Klasické a španělské gymnázium Brno

Literární kategorie

věková kategorie do 12 let

Barbora Minarčíková

SMZŠ Brno

Klukům vstup zakázán

„Pořádáme večírek,“ řekla jsem.

„Super, tak my se k vám přidáme!“ odpověděl.

„Tak to teda ne! Tohle je dívčí večírek a ne klučičí!“

„Vy holky jste hrozný. Vy nikdy nikoho nepozvete na svoje akce.“

„No a co! Vy taky nikoho nezvete a vůbec, tohle je Terežčin pokoj, vy tady nemáte co dělat a navíc jestli umíte číst, tak je na dveřích cedule - KLUKŮM VSTUP ZAKÁZÁN!“

(výňatek z textu)

věková kategorie 13 – 18 let

Truong Luong Manh

Gymnázium a SOŠ Klášterec nad Ohří

Moje soukromí! Nesahat!

Jednal jsem správně, toto je přece můj pokoj – moje soukromí a brácha tu přece nemá co dělat. Navíc tu mám svůj deník, kam si píšu všechno, co se mi stalo během dne. Má přece taky svůj vlastní prostor, do kterého je mi zakázané vstoupit bez jeho svolení. Já jeho soukromí respektuji, a proto chci, aby respektoval on to moje. Jasně, že nemusí pokaždé psát písemnou žádost, aby mohl vstoupit do mého pokoje, jinak bychom se mohli rovnou „zabunkrovat“ každý zvlášť ve svém pokoji..Jen chci, aby mi předem oznámil, že si jde hrát do mého pokoje a já se pak mohl psychicky připravit na to, jak zdemoluje můj prostor.

(výňatek z textu)

Čestná uznání

věková kategorie do 12 let

Anička a Eliška Červenkovy

Lichnov

Moje soukromí

Každé živé stvoření,

inu je to tak,

potřebuje soukromí.

Člověk, zvíře, pták.

(první sloka básně)

věková kategorie 13 – 18

Kateřina Korčáková

Letovice

A dost, víc vám nepovím, protože každé soukromí by se mělo respektovat. Ohledně nás, deníků, věřím v lepší budoucnost. Doufám totiž, že vědci přijdou na lepší způsob našeho zabezpečení. A tak chci věřit, že úsloví „hrubá síla zvítězila“ se změní na to, že soukromí se nebude z nikoho páčit, protože každý bude mít své a bude respektovat soukromí těch druhých. Navíc myslím, že tohle není konec deníků v Čechách, právě naopak, tohle je jeho začátek.

(výňatek z textu)

Všechny soutěžní práce roku 2009 najdete na webových stránkách Úřadu na internetové adrese www.uoou.cz v rubrice Pro mládež/Soutěž „Moje soukromí! Nekoukat, neštourat!“. Na stejné internetové adrese jsou také k dispozici všechny soutěžní příspěvky dvou předcházejících ročníků.

Na shledanou v roce 2010! Těšíme se na nejen na hodně dobrých nápadů a šikovné ruce dětí, ale také na svěží postřehy o ochraně osobních údajů a soukromí.

Kinematovlak – festivalový vlak úsměvů, radosti a poučení

Na trase ze Znojma do Horní Lideče ujel festivalový Kinematovlak 2009 opravdu hodně kilometrů, navštívil 15 měst a denně rozdával radost a úsměvy několika stům návštěvníků. „Navštivte pojezdové kino na vašem nádraží“ znělo motto na plakátech Kinematovlaku, který je od roku 2004 jedním z doprovodných programů Mezinárodního filmového festivalu pro děti a mládež (MFF) ve Zlíně.

Projekt pojezdového kina na kolejích vznikl ve spolupráci MFF se společností České dráhy, a.s. s cílem přivést filmovou projekci všem, kdo se filmového festivalu nemohou zúčastnit, a také promítat v místech, kde třeba svoje vlastní kino ani nemají. Jeden z vagonů je vybaven jako pojezdový kinosál, v jiné části vlaku je výstava vývoje železnice se spoustou zajímavých exponátů.

Máme radost z toho, že součástí Kinematovlaku byla už podruhé výstava vybraných příspěvků soutěže „Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat!“. Mnoho, převážně dětských návštěvníků kina, tak mělo možnost se před filmovým představením podívat, jak jiné děti a mladí lidé nahlíží na soukromí, co si pod tímto pojmem představují a zda je pro ně soukromí důležité.

Nezůstávalo však pouze u prohlídky výstavy. „Velice si vaší práce vážím a fandím vám“, potěšila nás slova pana promítače a vedoucího Kinematovlaku v jedné osobě, při naší krátké návštěvě Kinematovlaku ve Zlíně chvíli před tím, než vlak vyrazil ke své další festivalové zastávce. S velkou radostí jsme sledovali, že si i při své práci v Kinematovlaku našel čas popovídat si s dětmi i učiteli o vystavených obrázcích.

A tak si děti a jejich doprovod odnášely z Kinematovlaku nejen krásné a veselé zážitky z pohádek a večerníčků, ale i informaci o tom, že si má každý z nás své soukromí chránit a soukromí druhých respektovat.

Poslední „soutěžní ohlédnutí“

Posledním ohlédnutím za soutěží 2009 je reakce vítězů jednotlivých věkových kategorií. Požádali jsme je, aby se s námi podělili o zkušenosti, motivaci a prožitky z přípravy svých soutěžních příspěvků a také o postřehy a vzpomínky z pobytu na festivalu ve Zlíně – z místa, kde 1. června proběhlo slavnostní předání cen.

Za jejich odpovědi děkujeme. Je v nich velmi dobře čitelné, že své soutěžní příspěvky vytvářeli s radostí a že pobyt na mezinárodním filmovém festivalu si opravdu užili a mají na co vzpomínat.

Čtenářům Bulletinu je nabízíme v následujícím přetisku. Myslíme, že jsou opravdu „pěknou tečkou za naší soutěží 2009“.

Lucie Hellebrandová

Ve Zlíně se mi i mým rodičům velice líbilo. Byl to krásný zážitek. Nádherný zážitek ze ZOO, kin, celého města a Filmového festivalu. Nelituji, že jsem se zúčastnila soutěže! Měli jsme i tu možnost podívat se do kina na nějaké filmy! V sobotu jsme se dívali na GALAVEČER. Bylo to moc hezké. Děkuji za možnost podívat se do Zlína. Lucie Hellebrandová

Truong Luong Manh

Dobrý den,

U mě to začalo takto:

Když jsem tu práci psal, nevěděl jsem, že poputuje do soutěže. Vlastně to byl povinný domácí úkol, který nám paní učitelka zadala, věděla, že by se soutěže nikdo dobrovolně nezúčastnil, a proto nám to zatajila. Napsal jsem to, abych ji rozveselil a trochu jí zpříjemnil den. Kdybych to býval psal jen kvůli sobě, tak by to nemělo tu správnou "šťávu".*smích*

S pozdravem Tonda

Eva Novotná, Markéta Šmídková, Michaela Mžíková, Barbora Kurečková

Návštěva Zlína

„Jóóóó! Jóóóó!“ , ozývá se přes celou školu náš jásot. „Jedeme do Zlína!“

V neděli 31.5. odpoledne přijíždíme já Bára a moje kamarádky Eva, Míša a Markéta do Zlína.

Potřebujeme najít akreditační centrum. Tam se dozvíme, kde budeme bydlet, kde sehnat lístky do kina a hlavně odkud a v kolik hodin bude odjíždět autobus do Zoo Zlín, kde nám mají předat cenu za 1. místo v kategorii 13–18 let (výtvarná technika) v soutěži „Soukromí, nekoukat, nešťourat“, pořádané Úřadem pro ochranu osobních údajů. Akce byla součástí zlínského festivalu filmů pro děti a mládež a tak jsme doufaly, že se ukáží i nějaké celebrity. Naše prosby byly vyslyšeny hned při vstupu do akreditačního centra. Byly jsme nadšené. A to jsme ještě netušily, co nás ještě čeká.

Shánění informací bylo náročné ne jen na čas. Hodně nám pomohla naše paní učitelka Gabriela Fišárová. Zatímco ona zjišťovala vše potřebné, my jsem se vydaly prozkoumat terén. Do největšího akreditačního centra se nacpala i zajímavá výstava umělecky ztvárněných filmových klapků a všech příspěvků zaslaných do soutěže. Výstava nás velmi zaujala, ale ještě více nás upoutala krabice lízátek, kterou držela mladá slečna. Do odchodu se nám jich podařilo ulovit nespočetně mnoho. Zbytek neděle jsme strávily v kině, dobrou večeří a zběsilým sbíráním podpisů a hlavně focením známých celebrit. A nebylo jich málo!

Další den jsme začaly vydatnou snídaní v hotelu, ve společnosti celebrit, a další návštěvou kina. Ale čas byl neúprosný a představení jsme musely opustit před koncem, abychom stihly slavnostní ceremoniál. Do zoo nás odvezl speciální autobus. Kdo by to byl řekl před několika týdny. Vše začalo nevinnou hodinou výtvarky, ve které jsme vyrobily model domečku. Pak jsme se dověděly o soutěži. Kulisu domečku jsme využily k natočení krátkého filmu o „soužití“ celebrit s novináři, jako příklad nedobrovolné ztráty soukromí. A takhle to dopadlo. Za 1. místo v soutěži jsme si každá odnesla kvalitní foťák, či Mp3 přehrávač. Po malém občerstvení jsme si snažily užít poslední chvíle v zoo, jak se dalo – soutěžní kulturní program, ...

V 19:55 nás autobus vyklopil i se spoustou zážitků v Brně na Zvonařce.

Katka Korčáková

Všechno začalo jednoduše – napsala jsem příspěvek do soutěže. Za pár týdnů to však vyrostlo do něčeho velkého. O pár týdnů později jsem se již účastnila vyhlášení a zároveň akce, co pro mě a taťku, který mě doprovázel, byla jedinečným a nezapomenutelným zážitkem. Totiž MFF Zlín. Bylo pondělí, poslední ze dvou dnů, které jsme tu trávili, a s taťkou jsme podnikli průzkum k Velkému kinu. Právě tam mělo být oficiální zahájení celého festivalu. Před kinem postávala kupa dětí, na podstavcích čněly živé sochy a Jan Čenský prošel kolem. V kině jsem vyfotila dalšího slavného, tentokrát Pavla Nového. S visačkou, co jsme získali už při vstupní akreditaci, jsme se zkusili dostat do sálu, kde se právě odpočítávala poslední místa: 27; 28; 29; 30. Já jsem byla třicátá, taťka za mnou. „Stop, dál už to nepůjde,“ zarazila pořadatelka taťku. „Ale já jsem její doprovod...“ „Dobře, tak běžte.“ A tím jsme se dostali do centra dění, protože shodou okolností jsme seděli dvě řady za porotou.

Celé ty dva dny jsem si opravdu užila. Ať už vstupní akreditaci, hotel, kde jsme byli ubytovaní, doprovodný program Kašpárků v rohlíku neboli dětských punkerů J, filmy v kině, oficiální zahájení, fotky s Křemílkem a Vochoomůrkou, vyhlášení vítězů soutěže v ZOO Lešná a krásné ceny... Všechno sice začalo jednoduše, ale pro mě z toho vznikla velká událost. Festivalové dny skončily, ale zážitky a fotky nezmizí – naopak se k nim vždy ráda vrátím.

Bára Minarčíková

Na předání cen ve Zlíně se mi líbila ZOO a zámek. Mají tam krásného páva a legrační lemury. Nejlepší bylo, že jsem vyhrála foťák Samsung a potom mne vzali na zákusek a kofolu.

Jana Hallová, Adéla Kordulová, Lucie Habánová

Posíláme příspěvek:

Kde jsme získaly inspiraci? Jelikož máme rády příběhy se šťastným koncem, napadlo nás čerpat v říši pohádek. Zvolily jsme si příběh o Zlatovlásce od Karla Jaromíra Erbena, kde hodný, ale „neschopný“ Jiřík musel využít cizí (nadpřirozenou) pomoc k rozpoznání své vyvolené.

Ve skutečném životě je daleko snazší proniknout do soukromí osob, než v této pohádkové utopii.

Potěšilo nás pozvání na MFF Zlín, kde o nás bylo výtečně postaráno organizátory soutěže. Vzhledem k tomu, že jsme z výherců byly nejstarší, zaměřily jsme se spíše na moderní hudební produkci a navštívily i filmová představení. Na našem programu nechyběly ani nákupy v ob-

chodních centrech. Užily jsme si i slavnostní předání cen a prohlídku ZOO. Viděly jsme spoustu významných osobností obklopených davem mladých fanoušků. Velmi se nám tento zážitek líbil a budeme na něj dlouho vzpomínat.

INFORMACE Z EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Již dlouhodobě se v orgánech EU projednává změna „telekomunikačního balíčku“ směrnic, jehož součástí je i směrnice 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích¹⁾.

Poslední vývoj ukazuje, že jednání dosud nespějí k závěru. Evropský parlament 6. května ve druhém čtení schválil znění doplněné o novou změnu, kterou však následně Rada odmítla. Od září 2009 tedy nastupuje tzv. dohodovací řízení (Conciliation Procedure) spočívající v dalším (společném) jednání zástupců Evropského parlamentu a Rady.

K situaci se vyjadřuje rovněž Evropská komisařka pro informační společnost Viviane Redinová, podle které je soukromí evropských občanů prioritou nových telekomunikačních pravidel. Konstatuje, že tato nová pravidla zavádějící povinnost oznamovat narušení bezpečnosti osobních údajů jsou v rámci Evropy prvním předpisem svého druhu. To znamená, že poskytovatelé veřejně přístupných služeb elektronických komunikací budou povinni informovat příslušné orgány a své zákazníky o porušení bezpečnosti jejich osobních údajů. Zvýší se tak motivace k lepšímu zabezpečení ochrany dat ze strany poskytovatelů sítí a služeb. Pro zavedení nových pravidel týkajících se ochrany dat a soukromí mluví rovněž např. zneužívání tzv. cookies a podobných prostředků. Uživatelé internetu budou potom lépe informováni o těchto „cookies“ a o tom, co se děje s jejich osobními údaji. V praxi bude pro ně daleko snazší udržet si kontrolu nad svými osobními informacemi. Navíc poskytovatelé sítí a služeb získají právo a zákonný nástroj, jak chránit své obchody i své zákazníky proti spamům.

Evropský parlament projednávaný text pozměnil navíc v tom smyslu, že nová pravidla by zavedla povinnost pro provozovatele a poskytovatele komunikačních sítí a služeb oznamovat porušení bezpečnosti osobních údajů bez ohledu na sektor a typ dotčených dat.

K této problematice také připomeňme, že v únoru 2009 své stanovisko²⁾ na podporu zavedení této oznamovací povinnosti vydala rovněž pracovní skupina založená podle článku 29 směrnice 95/46/ES, která je nezávislým poradním orgánem Evropské komise. Uvedený dokument doporučuje informovat příslušný národní řídicí orgán a především subjekt, jehož se dotýká ohrožení nebo únik údajů. Poskytovatelé sítí a služeb by také měli uchovávat záznamy o všech únicích dat.

Jednotlivé orgány EU (Evropská komise, Rada ministrů, Evropský parlament a Úřad evropského komisaře pro ochranu dat) mají různé názory na to, v jakém rozsahu a jakým způsobem by mělo toto nařízení fungovat. Je tedy třeba v těchto oblastech dosáhnout kompromisu.

Zdroj:

PL&B International Data Protection E-news, č. 81 (z 19. 2. 2009);

PL&B International Data Protection E-news, č. 83 (z 1. 5. 2009);

PL&B International Data Protection E-news, č. 84 (z 11. 5. 2009);

European Parliament Approves EU Telecoms Reform but Adds 1 Amendment: Commission Reaction, MEMO/09/219 (Brusel, 6. 5. 2009);

Poznámka:

1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací – tato směrnice byla změněna Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006, o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES;

2) Stanovisko č. 1/2009 Pracovní skupiny pro ochranu dat podle článku 29 směrnice 95/46/ES (WP29) k návrhům, kterými se mění směrnice 2002/58/ES o ochraně soukromí v elektronických komunikacích (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích). Materiál je publikován ve Věstníku Úřadu v částce 52. Odkaz na elektronickou verzi je k dispozici na internetové adrese Úřadu www.uoou.cz v rubrice Zahraničí/Evropská unie.

NÁMĚT K ZAMYŠLENÍ

Náhubek nebo roubík?

Od prvního dubna letošního roku je účinná jedna nepříliš rozsáhlá novela našeho právního řádu, právnicky řečeno zákon č. 52/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Tato novela zejména podrobněji upravila a upřesnila možnost poskytování informací o trestním řízení a o osobách, jichž se týká.

Již v době projednávání v Parlamentu vzbudila novela značný zájem veřejnosti, především novinářské. Ta ji také brzy překřtila na „náhubkový zákon“ a začala hovořit o omezování svobody slova a tisku, o cenzuře a umlčování nepohodlných „hlídacích psů“ demokracie. Vycházela tisková prohlášení jednotlivých redakcí i osobní úvahy novinářů, šéfredaktorů, vydavatelů a představitelů novinářských organizací založili k tomuto tématu dokonce webovou stránku, jednali okamžitě s nově nominovaným premiérem....

S „náhubkovým zákonem“ se může každý seznámit sám, jeho znění je snadno k nalezení i na neprávnických stránkách internetu, k dispozici je samozřejmě i ve Sbírce zákonů. Stejně tak se každý může velmi lehce seznámit s tím, co vydavatelské a novinářské lobby na tomto zákonu vadí. Jejich názor, na rozdíl od vyjádření tvůrců či zastánců novely, s radostí přetiskuje každé významnější periodikum.

Bohatě se rozvíjejícím monologem většiny novinářů o tom, jak tato novela omezuje svobodu slova, však byla do pozadí zatlačena původní myšlenka, kterou tvůrci novely měli, či ji alespoň deklarovali: Posílit ochranu soukromí, a to jak soukromí obětí trestného činu, tak později i v některých fázích trestního řízení osob dalších – svědků, poškozených i podezřelých.

Proklamace o nutnosti ctít soukromí v Etickém kodexu novináře, který zveřejnil Syndikát novinářů České republiky, jsou jistě pěkné a chvályhodné, ale, ruku na srdce, nevzpomene si každý z nás jen tak mimochodem na rozhodně ne výjimečné případy, kdy fotografie, jména a další osobní údaje obětí i těch nejbrutálnějších trestných činů, a to i velmi malých dětí, plnily titulní stránky novin a vysílací čas ve zpravodajských relacích? Kde byla ochrana těchto osob, kde bylo jejich soukromí. Kde byla etika novináře?

Novináři, resp. abychom negeneralizovali, jejich značná část, má soukromí ve svém profesním žebříčku hodnot evidentně hodně nízko. Nejde samozřejmě jen o ně, tento jejich postoj odráží stav celé společnosti, která má po letech nesvobody systém hodnot rovněž značně pokroucený.

Netvrdím, že „náhubková novela“ je tou správnou cestou, jak vážnost soukromí v obecném podvědomí posílit. Nemyslím si ani, že by se jednalo o nějaký legislativní či legislativně technický skvost, naopak, ke konkrétním ustanovením novely mám své výhrady. Přesto mě však mrzí, že její přijetí nevyvolalo diskusi o tom, proč nemají novináři zveřejňovat fotografie a jména týraných dětí nebo obětí vražd a proč mají dbát nejen soukromí jejich, ale i soukromí jejich rodin, nýbrž diskusi o tom, jak se u nás různými „náhubky“ omezuje svoboda slova.

A propos, termín „náhubkový zákon“, který řada novinářů tak ráda používá, má své vnitřní kouzlo. Náhubek, jak je známo, neslouží k tomu, aby byl někdo umlčen, aby mu bylo bráněno svobodně se vyjadřovat. Na takového účely se používá roubík. Náhubek se používá k tomu, aby „ostrý“ pes či cvičený medvěd atd. nemohli pokousat lidi, kteří jsou prostě na dosah...

*Mgr. František Nonnemann
vedoucí kanceláře náměstkyně sekce dozorových činností
Úřad pro ochranu osobních údajů*

YDÁVÁ ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

EDITOR: PHDR. HANA ŠTĚPÁNKOVÁ | REDAKTOR: MILUŠE NEJEDLÁ | GRAFICKÁ ÚPRAVA: MILOSLAV ZÁČEK

ADRESA REDAKCE: ÚOOÚ, PPLK. SOCHORA 27, PRAHA 7, 170 00 | TELEFON: 234 665 286, FAX: 234 665 505

E-MAIL: POSTA@UOOU.CZ | INTERNETOVÁ ADRESA: WWW.UOOU.CZ

PERIODIKUM JE ZAPSÁNO V EVIDENCI PERIODICKÉHO TISKU POD ČÍSLEM MK ČR E 10548

© ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

DÁNO DO TISKU 12. 8. 2009